СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДИЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 40. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 18. лютого 1931. VOL. XXXIX. No. 40. Jersey City, N. J., Wednesday, February 18, 1931. THREE CENTS.

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗІ СИТІ (Ню Джерзі). — У понеділок, дня 16. лютого, почалося в Головній Канцелярії Українського Народного Союза звичайне річне засідання Головного Уряду Орґанізації.

На засідання зявилися всі урядники, себто всі члени екзекутиви, всі головні урядники та вся контрольна комісія У. Н. Союза.

Згідно з заповідженою програмою засідання відкрив Микола Мурашко, Головний Предсідатель Українського Народного Союза, в годині 10 рано. Привитавши зібраних, він завізвав їх почтити через повстання з місць память членів Українського Народного Союза, що померли протягом року, та предложив їм програму нарад, котра зводиться до двох головних точок, а саме до звіту зі зробленої роботи та з намічення спільними нарадами нової роботи на користь У. Н. Союза.

Приступлено до звіту Головного Уряду, починаючи від Головної Екзекутиви. М. Мурашко, як Головний Предсідатель, показав на загальний розвій У. Н. Союза за останній рік. За той рік зросло число членів і побільшився маєток У. Н. Союза. Уряд виконував ухвали Головної Конвенції У. Н. Союза. В відділах Орґанізації панував порядок і вдоволення. Мимо тяжкої фінансової скрути в краю, Орґанізація її не потерпіла.

По коротких звітах Головного Містопредсідателя Василя Гришка й Головної Містопредсідательки п. Юлії Баволяк, Головний Секретар Іван Каштанюк подав обширний звіт з висліду квестіонарів, які вислала Головна Канцелярія до відділів У. Н. Союза в справі Сиротинця-Захисту, в справі орґанізування молодіжи та в справі орґанізування пласту. Звіт обнимав 57 місцевостей та показав, що можна би богато зробити для Орґанізації, колиб у краю не було фінансова скрута та колиб Орґанізація знайшла на роботу потрібні фонди.

Фінансовий Секретар Роман Слободян виказав, що минулий 1930 рік був під фінансовим оглядом найкращим роком в історії У. Н. Союза. За той рік Союз зріс на 300,000 долярів. Фонди, від котрих залежить обезпечення членів, себто фонди посмертний та резервовий, зросли найбільше: фонд посмертний на 214,000 долярів, фонд резервовий на 27,000 долярів. Фонд молодечий, що обезпечує дітей, зріс на 39,000 долярів. Всі інвестиції У. Н. Союза в день 31. трудня 1930 року були певні; У. Н. Союз був примушений перебрати заряд тільки одної морґеджованої реальности.

Головний Касієр Василь Левчик виказав подрібні зіставлення грошевих оборотів за 1930 рік.

Головний Завідатель „Свободи" Петро Маціовський показав фінансовий стан „Свободи", органу У. Н. Союза.

Контрольна Комісія в обширнім звіті ствердила, що все діловодство в Головній Канцелярії У. Н. Союза ведеться взірцево, та подала свої пропозиції про льокацію гроша з огляду на фінансову депресію в краю.

Відтак приступлено до звіту Редакційного Комітету. Головний Предсідатель, як Голова Редакційного Комітету, зложив звіт з діяльности Комітету, підчеркуючи заходи Комітету коло виконування ухвал Головної Конвенції У. Н. Союза в справі органу. Він підчеркнув, що члени вдоволені з ведення органу та що Редакційний Комітет співпрацював з редакцією в згоді та не вважав за відповідне робити ніяких змін у її складі. Начальний редактор Омелян Ревюк зложив звіт з самого ведення редакції часопису, показуючи, як редакція виконувала ухвали Головних Конвенцій У. Н. Союза щодо напряму органу.

З черги приступлено до звіту Головних Радних У. Н. Союза. Перед закриттям понеділкового засідання в 5 годині зполудня зложили звіти: Головний Радний д-р Михайло Клим та Головний Радний Володимир Малієвич. Вівтіркове засідання починається від звіту дальших Головних Радних, по чім буде слідувати дискусія над поодинокими звітами.

ПОЗИЧКИ НА ВЕТЕРАНСЬКИЙ БОНУС.

ВАШИНҐТОН. — У палаті послів перейшов 363 голосами проти 39 законопроект, яким признано военним ветеранам право дістати з державної скарбниці позичку на їхні бонуси, платні доперва в 1945 р. Позичку дістануть до половини номінальної вартости бонусів.

За позичку голосували всі демократи в числі 150. Ціла дебата над тою справою тревала всього 40 мінут.

Тепер ще не знати, яке буде становище сенату. Зате думають, що президент Гувер заложить вето, а відступить від цього хіба тільки під сильним напором лідерів републиканської партії.

ЗА ЗНЕСЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

ОЛБАНІ. — В есембли перейшов 85 голосами проти 62 законопроект, яким рішено віднестися до конґресу з домаганням скликання національної конституційної конвенції в цілі знесення 18 поправки.

Разом з демократами голосували 16 републиканців.

ХОЧУТЬ ПРОТЕСТУВАТИ, А НЕ ПАРАДУВАТИ.

„Ди Айріш Воркерс Ріпобликен Елаєнс" у Ню Йорку виступила проти ірляндських парад з бандами і прапорами в день св. Патрика, а заявлявилася за те, щоби в той день протестувати перед ірляндським консулятом та британською амбасадою і домагатися звільнення ірляндських політичних вязнів.

ТОРГОВЕЦЬ РОБОТАМИ ЗАПЛАТИВ 25 ДОЛЯРІВ КАРИ.

Справа арештованого в Вінніпеґу торговця роботами Ґуса Кравзе покінчилася 29 січня в поліційнім суді зовсім легко. Він зобовязався вернути гроші людям, які платили йому за роботу, а за кару заплатив 25 долярів з коштами. Його система продавання роботи була зовсім проста. Йшов до бюра посередництва праці і дивився, яку там роботу виставляють, а відтак шукав людей, що хотіли роботи і говорив їм: „Хочещ роботи? Дай пять, чи більше долярів а я дам тобі роботу". І провадив їх до бюра.

ПОШУКУВАНИЙ У КЕЛҐАРІ, НАЙДЕНИЙ У ЛІВЕНВОРТ.

Рамя закона досягнуло з Келґарі до Лівенпорт, Кензас, і найшло там у федеральнім карнім заведенню 28-літнього Михайла Рудка, якого мають перевезти назад до Канади, як обвинуваченого за душогубство. Рудко сидить у Лівенворт на основі засуду в стейті Індіяна за транспортацію краденого автомобіля. Канадійські поліційні урядовці, переглядаючи відбитки пальців тисячок вязнів, попали на відбитки пальців Рудка, як того, що вбив у серпні минулого літа автомобілевого шофера, Ернеста Мідвінтера в Келґарі.

РУМУНСЬКИЙ ПЕРЧЕПТОР УТІК ДО СОВІТІВ.

Кишинівську прокуратуру повідомила фінансова адміністрація, що 14. січня ц. р. утік перчептор Бочану до совітської Росії. На основі розпорядку адміністратора фінансів переведено ревізію в податковім уряді і стверджено брак 30,000 левів.

ВОЛІВ УМЕРТИ НІЖ ПОКИНУТИ КОНІ.

71-літний Альойс Адельт з Відня був 30 літ візником і любив надзвичайно коні. Але коли власник коней заявив, що хоче продати коні і купити собі авто, то старий візник сказав йому, що цього він не пережиє, бо він любить надзвичайно звірята. І справді виконав старий свою погрозу і повісився у стайні коло коней.

СМЕРТЬ УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО.

В Київі помер у 60-тім році життя Андрій Лобода, визначний етнограф і фольклорист, член Академії Наук. Покійний мав свої заслуги і на педаґогічно-організаційнім полі. Андрій Лобода останніми часами був співробітником „Етнографічного Вістника".

СТРАШНА СМЕРТЬ.

В Заболоттю, пов. Ковель, селянка Белецька, йдучи до краму, лишила вдомі біля кухні трилітного сина. Хлопець упав до великого баняка з кипячою водою і згинув в окропі.

ДОБРЕ ЗАРОБЛЯЛИ НА ХАБАРНИЦТВІ.

Нюйорчанин Гери Леві, котрий твердить, що був довгий час донощиком для поліції й аґентів, подає, що він колектував у 1928 р. кождого місяця від власників 125 спікізів $7,500, котрі передавав двом полісменам титулом хабарів. Згідно з його зізнаннями і з тим, що подають инші свідки, можна обчислити, що два полісмени побрали в роках 1926 до 1930 титулом хабарів коло $400,000.

БІРЖА ҐЛЯДИТЬ ОПТИМІСТИЧНО.

На нюйорській біржі запанував живіщий рух. Вартісні папери ідуть від кількох днів вгору. Кажуть, що ця звишка вже не є виплином тільки самої спекуляції, але й виразом поліпшених економічних відносин.

МАДЯРИ АПЕЛЮЮТЬ ДО ПРАВНИКІВ ЦІЛОГО СВІТА В СПРАВІ РЕВІЗІЇ ТРІЯНОНСЬКОГО ДОГОВОРУ.

В Будапешті відбулося під почесним головуванням ґрафа Аппонія зібрання всіх правників Мадярщини в цілі протесту проти тріянонського договору.

Ґраф Аппоній сказав у своїй бесіді, що в інтересі права та етичних оглядів треба заговорити про несправедливість, зроблену Мадярщині в Тріяноні.

Зібрання приняло одноголосно резолюції, які розішлеться товариствам правників цілого світа. Цим хочуть Мадяри показати, що з міжнародньої правничої точки погляду тріянонський договір не має підстави.

Меморіял зредаґував Аладар Секач, суддя в мішанім розємчім французько-мадярськім суді.

В КОМУНІСТИЧНІМ РАЮ.

В Ленінґраді в деяких фабриках увели колективні дні відпочинку. Робітників, на яких припадає день вільний від праці, формують у відділи по 100 людей та віддають під опіку спеціяльних інструкторів. Інструктори мають дбати, щоби їх гурток провів увесь день без роботи. До програми належить: відвідування музеїв, міст, спільний обід, розривки.

З КИШИНІВСЬКОЇ СУДОВОЇ САЛІ.

Лазар Горчак з села Коржево, лопушнянського повіту, опинився перед кишинівським судом за те, що у возі з сіном віз совітського курієра Кравченка, який мав припоручення від совітських властей уладити дня 7. жовтня в Кишиневі повстання. Военний суд засудив Горчака на три роки вязниці.

ЗАСУДЖЕНІ ЗА ГРАБУНОК.

По сім літ вязниці дістали молоді фармери з округи Ґейри Гіл у Алберті, Михайло Стефаник та Олекса Маковійчук, які на початку січня ограбили філію монтреальського банку в Мирнам, Алта. Слідуючого дня по грабунку їх зловлено й відобрано зрабовані гроші, в сумі поверх $5,000.

ПІД ЛІД.

На озері Кежку в Познанщині заломилось на леді двох хлопців. Одного уратовано, а другий, Качмарек, утопився.

ПОЛІПШЕННЯ ПОЛОЖЕННЯ ВЯЗНІВ.

Ґовернор Рузвелт віднісся з найбільшою похвалою до проєкту Комісії Левізона, яка виробила проєкт реформи вязничного життя засуджених. В тім проєкті найбільшу вагу кладеться на те, щоби вязень вийшов з тюрми ліпшим чоловіком та навчився такого звання, яке давало би йому можність чесно жити і заробляти.

ЧЕСЬКИЙ СВЯЩЕНИК — ПАТРІОТ.

У Ню Йорку помер д-р Вінцент Пісек, котрий був 50 літ проповідником чеської презбитеріянської церкви. Він залишив маєток на суму $312,469, з якого призначив $221,698 на удержання тоїж церкви на так довго, поки там будуть проповідувати по чеськи. Решту майна призначив на ріжні культурні цілі.

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК.

Осип Скорупа пробував забрати собі з товарового поїзду у Львові трохи вугля, щоби мати чим опалити хату. Через необережність упав під колеса поїзду, який переїхав йому руку та втяв її в половині. Скорупу відвезено до лічниці.

ЛЮСТРАЦІЯ ЛЬВІВСЬКИХ ТЮРЕМ.

Дня 16. січня приїхав з Варшави до Львова вищий урядовець міністерства справедливости, Рудніцький. Він перевів люстрацію львівських тюрем. Зачувати, що люстрацію перевели в звязку з недавньою ревізією, яку перевів прокуратор Ліпш, аби ствердити, чи політичні вязні вдержують звязки з зовнішнім світом.

ҐАЗАРДОВА РЕПУБЛИКА.

Італійське правительство задумує замінити місто Сан Ремо в независиму републику під протекторатом Італії. Република буде тимчасово проголошена на 25 літ. Причиною оснowання цеї републики є обставина, що Мусоліні хотів би заборонити ґазардні гри, а не хотів би зректися великих приходів, які дають ґазардні касина.

КОЛИСАВ ГОРІВКУ.

„Тихо будьте, бо збудите дитину"! — накивував пальцем Майк Амборський до поліцаїв, які, довідавшися, що він робить горівку, відвідали його в його домі в Ботлер, Па. Амборський сидів серед хати і завзято колисав колиску, а поліцаї стояли біля дверей і не знали, що робити. Остаточно один з них підступив до колиски і хотів побачити дитину. Він легенько відкрив покривало і на велике здивування побачив, що в колисці замісць дитини було повно фляшок з горівкою. Велика цікавість поліцая загнала Амборського до криміналу.

НАШ НОВИЙ АРТИСТ У ЛЬВОВІ.

До Львова приїхав з Парижа мистець-різьбар Сергій Литвиненко і влаштував свою робітню при вул. Сапіги ч. 34, де має намір виконати кілька більших композицій і портретів та присвятити свій час на проєкт памятника Франка. Литвиненка в Парижі зустріла прихильно тамошня критика мистців.

СЕНЗАЦІЙНІ СУДОВІ ПРОЦЕСИ В РАДЯНЩИНІ НЕ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ

БОЛЬШЕВИКИ СУДЯТЬ СВОЇ ВЛАСНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ ЗА НЕВИКОНАННЯ НАКАЗУ ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

МОСКВА (СССР). — Влада поставила перед кримінальний суд 64 урядові орґанізації та ріжні трести, які не виконали наказу про мобілізацію залізничників. Виявилося, що в цих орґанізаціях ще й досі працюють залізничники, які мали би бути відправлені на залізниці, згідно з декретом про мобілізацію залізничників.

Крім того готується кілька зразкових судових процесів проти техніків та ріжних фаховців, які відмовлялися перейти на відповідні становища на провінцію. Таксамо будуть судити ріжних механіків, у яких попсувалися трактори. Судити їх будуть за „жорстоке поведення" з тракторами.

Трапляються випадки, коли селяни поводяться зі своїми тракторами так, як вони колись поводилися з кіньми. Такі селяни бють трактори за те, що вони попсувалися й не працюють, а один, наприклад, селянин розбив молотом на шматки свій трактор, бо не міг пустити машини в рух. Коли йому завважили, що машина трактора не лише потребує нафти для праці, але її треба пильно оліювати, він на це відповів, що свому коневи він ніколи не оліював вух.

В Москві відбувається конвенція сільських ґазетних дописувачів, або, як їх звуть скорочено, „селькорів". Підчас переводження іспитів щодо їх пригідности на становище „селькорів" між іншим ставлять питання: „Хто називається селькором? На це питання має бути відповідь: Сільський дописувач до ґазет. На друге питання: „Що таке селькорка?", має бути відповідь не та, що це жінка дописувачка, а що це „обрізана рушниця, якою куркулі вбивають селькорів". Це ілюстрація до того, як населення ставиться до своїх ґазетних дописувачів.

ЕСПАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ГОТОВИЙ УСТУПИТИ.

МАДРИД (Еспанія). — Всі здивовані тим, що король Альфонс доручив орґанізацію нового уряду свому ворогови й провідникови повстань та бунтів проти королівської влади, старому Ґуері. Ґуера приняв на себе завдання утворити новий уряд, який переведе вибори до установчих зборів, котрі рішать, чи Еспанія далі залишиться конституційною монархією, чи стане републикою.

Ґуера вже почав складати свій уряд. Він відвідав визначніших політичних вязнів і просив від них моральної підтримки свому урядови.

Кажуть, що на таку міру Альфонс пішов під загрозою загального страйку, який привів би Еспанію до повної анархії. В історії монархій мало було таких випадків, коли монарх згоджувався на скликання парляменту, який рішив би його долю.

ПІЛСУДЩИНА ДАЛІ РОЗПРАВЛЯЄТЬСЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Три члени соціялістичної партії на чолі зі старим Яґодзінським засуджені кождий на рік вязниці за „підготовку замаху" на Пілсудського. Обвинувачені на суді доказували, що вони пустили навмисно чутку про змову проти Пілсудського, щоби викрити провокатора в їх рядах.

Цим провокатором виявився Пуржицький, якого два тижні тому знайшли в околицях Варшави тяжко пораненого. На суді стверджено, що цей випадок поранення не має нічого спільного з ґрупою Яґодзінського.

НА ШЛЯХУ ДО ЗАМИРЕННЯ В ІНДІЇ.

НЮ ДЕЛІ (Індія).—Сюди прибув Ґанді для переговорів з віцекоролем лордом Ірвіном. Ґанді між іншим думає домагатися повної фінансової незалежности Індії від Анґлії. Віцекороль заявив, що він звільнить політичних вязнів і піде на деякі уступки вимогам Ґандія, коли в свою чергу Ґанді зменшить свої максимальні вимоги.

Тепер обидві сторони готуються до переговорів. Оптимісти сподіваються, що зустріч Ґандія з лордом Ірвіном покладе початок заспокоєння Індії.

НІМЕЧЧИНА ОДЕРЖАЛА ПОЗИЧКУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Німецьке правительство одержало позичку в 300,000,000 марок під заставу своїх федеральних залізничих шерів. Частину грошей Німеччина одержить негайно, а частину в протязі цього буджетового року.

Це дасть можливість Німеччині збалянсувати свій державний буджет.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Теперішній премієр-міністер і колишний диктатор Фінляндії, Свінгуфвуд, вибраний президентом Фінляндії. Він є лідером фінляндської фашистівської орґанізації. Хоч він переміг свого противника лише трома голосами, всеж сподіваються, що він буде мати підтримку значної більшости фінських горожан і льояльність всієї країни.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КИДАЮТЬСЯ, ЯК РИБА В САКУ

Польща, зазнавши перший раз цілковитої поразки перед Лігою Націй задля крівавих виборів на Шлеську, припускає, що мабуть не пустять їй плазом і крівавих подій над українським народом у Галичині.

Тим можна пояснити собі оте горячкове шамотання польського уряду, оті ріжні таємні обіжники, які курсують по її представництвах поза границями Польщі, а в яких містяться ріжні „матеріяли", в яких „доказується", що пацифікація переводилася ні менше ні більше, а таки на бажання — самого українського населення.

Отже, по словам польської пропаганди, таки сам „почціви людек рускі" спровадив на свої села польських уланів і жандармів, щоби вони звільнили його від терору „українських саботажистів". І цікавих назв вживає супроти нас ота польська пропаганда. Бо коли ходить про населення Галичини, то воно називається „рускім", або по англійськи „Рутініенс", а коли мова про саботажників, то тут уже кажеться „українські саботажисти".

Також й американсько-польська преса закликає польську іміграцію до дальшої пропаганди в обороні польського народу й польської держави. Вона накидається на американських конґресменів і сенаторів, котрі зацікавилися польськими звірствами в Галичині й висказали щодо цих сумних подій свої співчуття. Вона взиває польську іміграцію до орґанізовання дальшої акції в обороні Польщі, бо каже, що пляма, кинена на добре польське імя, є також плямою польської іміграції в Америці.

Особливо радить польська преса американським Полякам скористати з помилки, яка зайшла при передаванню депеші американського кореспондента Джана Еліота, колито подано, що арештовано в Галичині 200,000 Українців, і доказувати, які це фальшиві інформації подають про події в Галичині, бо поправді було тільки 342 арештованих осіб. Оце число переписуть Поляки ще словами, щоби звернути увагу, яке це сталося обманство. А обманство таки сталося а хто обманює, пізнати по тім, що помилку, яку зроблено при пересилці звіту Еліота, справлено відразу на другий чи третій день і подано число арештованих на 2,000, а польські ґазети кажуть американським Полякам подавати до американських ґазет, що арештовано тільки 342 осіб, по тім, коли сам польський міністер справ внутрішних, Складковський, подав перед польським соймом, що арештовано 1,739 осіб.

На всі ті річи треба й нам звертати увагу й у міру потреби реаґувати на них в американській пресі.

ДЕРЖАВНИЙ УСТРІЙ СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Як відомо, українська совітська республика утворилася за допомогою совітської Росії, яка фактично та остаточно окупувала Україну після затяжної боротьби лише в 1920 р. Тому саме якраз 28. грудня 1920 р. поміж Росією та Україною підписано особливий договір, на підставі якого обидві держави формально зберегли свою суверенність, але дійшли до згоди про реґулювання щільної співпраці у справах переважно військових та господарських.

Себто совітська Україна також протягом дальших двох років, а саме до 30. грудня 1922 р., коли на підставі договору поміж Україною, Росією та іншими совітськими републиками ухвалено утворити Союз Совітських Республик, принаймні номінально була ще суверенною державою.

Навіть нині всі совітські републики формально уважаються незалежними, хоч вони і зреклися свого суверенітету на корить Совітського Союзу. Це видно з того, що на підставі § 4. союзної конституції та § 6. української конституції, кожна з овітських республик зберегла за собою право вільного виходу зі складу Совітського Союзу. Мало того, § 4. союзної конституції, ухваленої 6. липня 1923 р., **виразно говорить про те, що це право кожної републики на вихід можна скасувати лише за згодою всіх республик — членів Совітського Союзу.**

Далі совітська Україна, як також інші републики, посідає і тепер власну державну приналежність та свій републиканський уряд, а її терену згідно з § 6. союзної конституції не можливо змінити без згоди українського уряду. Нарешті сама конституція совітської України остаточно ухвалюється не будьяким державним органом Совітського Союзу, а найвищим органом української совітської републики, а саме Всеукраїнським Конґресом Рад. Що правда, права цього конґресу обмежені нині певними параґрафами союзної конституції.

Перша конституція совітської України була ухвалена III. Всеукраїнським Конґресом Рад 10.—14. березня 1919 р., себто в той час, коли Совітського Союзу ще не було. В осові вона залишилася в силі й до нині, хоч деякі її частини були змінені на IX. Всеукраїнському Конґресі Рад 10. травня 1925 р. згідно з вимогами ухваленої в 1923 р. союзної конституції.

Звичайно в дійсности Совітська Україна це є справжньою незалежною державою, бо український републиканський уряд фактично залежить від Москви, бо його компетенція, особливо в господарських справах, дуже обмежена, а про право на відділення України від Росії навіть мріяти не доводиться, наскільки на совітській Україні розташовано переважно російські ґарнізони та наскільки ДПУ (бувша чека) не лише залежить від Москви, а й переповнена ріжними неукраїнськими елємнтами (Росіяни, Жиди, Поляки і т. д.).

Проте харківська рада народніх комісарів безперечно відограє певну ролю на Україні, користуючись правами досить широкої автономії. Іноді поміж Харковом та Москвою виникають навіть конфлікти на ґрунті тої політики кольоніяльного визиску, яку намагається провадити Москва на совітській Україні. Наприклад, в січні сього року комісар фінансів совітської України, Полоз, демонстративно подався до димісії, бо Москва не годилась збільшити український републиканський буджет, який разом з буджетом усіх Українських районів виносить в 1931 р. всього 1 міліярд долярів, тоді як решта буджету совітської України, який в 1931 р. становить понад 3 міліярди долярів, а саме понад 2 міліярдами долярів розпоряжає Москва по своїй уподобі, стягаючи таким робом річно до 150 міліонів долярів більше прибутків з України, ніж витрачає на її господарські та інші потреби.

Взагалі в господарських справах українська рада комісарів користується дуже малою компетенцією. Це видно з того, що вся важка промисловість України знаходиться в руках союзних трестів, тоді як українські републиканські трести керують лише легкою промисловістю України. Тимчасом саме важка українька промисловість становить майже 2/3 всеї промислової продукції совітської України.

Українська рада комісарів складається нині з таких комісаріятів: освіта, юстиція, здоровля та соціяльне забезпечення (ці комісаряти уважаються незалежними, бо їх мають лише совітські републики, а не Совітський Союз), а також фінанси, вища рада народнього господарства, яка керує промисловістю, земельні справи, внутрішний торг або постачання, праця, робітничо-селянська інспекція та державне політичне управління (ці комісаріяти уважаються обєднаними, бо вони працюють під керуванням відповідних союзних комісаріятів, які входять до ради комісарів Совітського Союзу). Крім того до складу української ради комісарів входять представники таких союзних комісаріятів: зовнішня політика, зовнішний торг, військо та фльота, шляхи, почта і телеґрафи.

Цих останніх комісаріятів окремі совітські републики не мають, а їх представників до републиканських урядів визначає рада комісарів Совітського Союзу. Навпаки, голову українського уряду та всіх комісарів України вибирає всеукраїнський виконавчий комітет (ВУЦІК), який обирається Всеукраїнським Конґресом Рад та є законодавчим орґаном совітської України, а в межичасі поміж конґресами рад являється найвищим орґаном української републики. Фактично він не відограє великої ролі, бо дуже рідко відбуває свої сесії, на яких лише затверджує всі ухвалені урядом закони, буджет то що. Навпаки, рішаючу ролю відограє політичне бюро (Політбюро) Центрального Комітету комуністичної партії України, яке спільно з президією ВУЦІК вирішує всі справи та дає директиви харківському урядові за одобренням Москви.

Як член Совітського Союзу, укр. република бере безпосередню участь у ріжних вищих органах Союзу. Так вона нарівні з іншими „незалежними" совітськими републиками та ріжними автономними републиками посилає своїх представників (кожна република по пять делеґатів) до, так мовити, другої палати Совітського Союзу, а саме до „Ради Національностей". Остання існує для охорони національних інтересів усіх народів, що входять до складу Совітського Союзу. Так саме совітська Україна посилає своїх представників на Всесоюзні Конґреси Рад, на яких вибирається Центральний Виконавчий Комітет Союзу (ЦІК). Цей ЦІК є законодавчим орґаном Совітського Союзу, він вибирає союзну раду комісарів та взагалі є найвищим орґаном Союзу в межичасі поміж Всесоюзним Конґресами Рад, які тепер відбуваються раз на 2—3 роки.

Характерною рисою цілої совітської системи влади є те, що вона не знає виразного поділу на владу законодавчу, виконавчу та судову. Та не диво, бо фактично вся ця совітська система є лише покришкою для панування компартії, яка захопила у свої руки всю владу і, називаючи такий режім пролетарською диктатурою, справді не потрібує належного розподілу своєї влади.

Разом з тим треба необхідно зазначити, що совітська система не визнає ніяких орґанів самоуправи населення, бо в дійсности всі ради чи їх виконавчі комітети являються лише орґанами пролетарської диктатури, себто орґанами компартії, яка й уживає їх для примусового переведення в життя своїх ріжних експериментів та для насильства над населенням.

Цим саме і пояснюється до певної міри той факт, що напр. компартія України завжди здобуває собі перевагу підчас виборів до рад, хоч фактично величезна більшість українського населення дуже ворожо ставиться до нинішньої влади на совітській Україні та уважає її окупаційною.

Проте необхідно підкреслити, що компартія, щоб здобути собі потрібну більшість в радах, змушена уживати підчас виборів також випробуваних метод терору та інших подібних способів насильства над населенням. Якраз тому до 30—40% заляканих виборців зовсім не беруть участи у виборах до рад, бо вони відбуваються явно. Мало того, для певности совітська влада кождого разу коло 15—20% населення зовсім позбавляє права участи у виборах.

Не дивно, що за таких обставин населення не тільки втратило інтерес до виборів, а уважає їх комедією, бо на кандидатів до рад урядові виборчі комісії призначують лише комуністів або їх прислужників. Себто результати виборів до рад завжди наперед передрішені. Колиж іноді обурене населення переводить вибори всупереч волі виборчих комісій, то останні касують такі вибори під тим або іншим претекстом та, щоб добитися свого, призначують нові.

З цеюж метою виборча система побудована так, що населення міст вибирає депутатів до рад в 5 разів більше ніж сільське населення. Наприклад, по містах робітники, службовці та ремісники вибирають одного депутата від 40 або 60 душ (це в залежности від скільскости населення), тоді як сільське населення вибирає одного депутата від 200 або 300 душ. Отже зрозуміло, що 5—6 міліонів міського населення України посилає до рад стількиж депутатів, як 25—26 міліонів сільського населення.

Якраз нині на совітській Україні відбуваються чергові перевибори всіх рад міських та сільських, яких нараховується понад 10 тисяч. Далі мають відбутися районові зїзди рад, на яких вибираються виконавчі районові комітети (орґани місцевої совітської влади). Цих останніх нараховується на Україні до 500. Нарешті при кінці лютого 1931 р. має відбутися всеукраїнський конґрес рад. Про наслідки цих перевиборів подамо відомости іншим разом.

Б. Дніпрянський.

НАКУТІ ТА ҐАНОАЛЬОКА

(Індіянська казка з племени Меноміні).

Юнак Накуті жив з батьками. Жили вони в лісі самі саміські. Коли він був іще молоденький, сказав до батька:

— Тату, скажіть мені, чому ми все самі живемо?

— Сину, я гадав, що ти ще не дорів настільки, щоби це питатися. Як ти прийшов був на світ, то я хотів, щоби ти виріс свобідний від усякого зла. Бо де богато людей живе разом, то там є неодно таке, що відвертає та каламутить джерела сили.

Хлопець пішов до матері:

— Зроби мені пару добрих мокасінів, бо я хочу пійти на села.

На другий день узяв лук і сагайдак зі стрілами, також сопілку, тай пустився в дорогу. Вийшов на втоптану стежку тай пішов нею. Небаром побачив, що поперед нього йде якийсь Індіянин. Здогонив його та спитав:

— Куди йдеш тією стежкою?

— Йду у село Мінніваско. Ти певно йдеш також туди.

— То можемо йти разом.

Хвилю йшли разом. Незнакомий поглядав на Накуті збоку. Він сказав:

— Ти ще молодий. Ти вже бачив її?

— Кого? Я ввесь час жив у лісі.

— Та Ґаноальоку, до неї всі ходять. Та ти мабуть іще замолодий.

Вони пішли дуже скоро. Й увесь час бачили одного або більше Індіянів, а всі йшли в одну сторону. Небаром товариш не йшов уже разом з Накуті. Він сказав:

— Ти йдеш заскоро. Змучишся, коли йтимеш так скоро.

Він лишився позаду, а Накуті пішов сам далі. За кождим кроком здавалося, що трава горить йому під ногами.

Прийшов до великого села з високими хатами з кори із дерев. Перед одною хатою стояв молодий Індіянин. Накуті приступив до нього.

— Чи то село Мінніваско?

— Ти дійшов до нього, коли ти задумав був іти туди.

— То я хотів би відвідати тебе.

— Ходи в хату. Чого стоїш тут надворі?

Вони ввійшли в хату, а молодий Індіянин відізвався до своєї матері:

— Ось я приводжу гостя. Звари щось для нього, щоби він щось зїв.

Коли попоїли, спитав Накуті:

— Приятелю, скажи мені, що це за Ґаноальока?

— Це ти вже сам знатимеш, а то інакше ти не приходив би сюди. Задля неї все приходять чужі у село.

— Та я того не знав. Тому кажу, розкажи мені.

— Це можна скоро розповісти. Це дочка нашого ватажка. Всі юнаки, як далеко та широко, сватаються до неї, бо вона гарна, наче молода лань. Та вона нікого не приймає.

— Ходи зі мною тай покажи мені, де вона живе.

Йому не треба було поводатора. Бо перед найвищою хатою сиділо вколо богато юнаків. Один наперед одного грав на сопілку. Потім один за одним ішов у хату з дарунками, а інші ждали, чи йому пощастить. Та кожен виходив по хвилі. Дівчина не приняла ні дарунків, ані не відповіла ні словечка.

Накуті пійшов трохи лісом, виліз на дерево та грав там довго на сопілці. Дівчина чула його в хаті. Вона спиталася:

— Хто це там далеко грає?

— Це чужий юнак. Називається Накуті.

Коли вийшли всі чужі парубки, прийшов Накуті. Дівчина лежала на роґіжці. Він не сказав ні словечка, а сів біля неї. За хвилю дівчина обернулася трохи до нього.

— Ти називаєшся Накуті?

— Так мене кликали мої батьки.

— Я вже знаю тебе. Ти нині пополудні грав на сопілці.

— Я не міг прийти до тебе разом з іншими.

— Я гадала, що ти вже зовсім не прийдеш.

Він поклався біля неї, а вона відсунулася, щоби йому зробити місце. Розмовляли довго аж до ранку. Тому Ґаноальока стала жінкою Накутія.

Жили в цьому селі. Жилося їм добре, бо Накутієму щастило все на ловах. Узагалі все йшло йому легко, за що лише взявся. Жили так може з рік. Раз каже він жінці:

— Я хотів би з тобою відвідати моїх батьків. Вони жиють самі-саміські тай навіть не знатимуть, як нам живеться.

Йшли довго лісом, аж дійшли до самітної хатини. Ґаноальоці сподобалося тут дуже, вже й не хотіла би вертатися в село. Тому сказали собі, що лишаться тут. Та Накуті мандрував усюди довкола, ходив усюди по селах. Де було яке свято, він усе був там. А люди говорили:

— Цей той Накуті, що оженився з гарною Ґаноальокою.

Раз батько напімнув його, щоби радше не ходив стільки по селах. Раз у ночі прийшла до його намету якась жінка. Він ніколи не брав Ґаноальоку зі собою на мандрівку.

— Що ти за одна?

Вона відповіла:

— Ти був два дні в нашому селі, то я не гадаю, щоби ти не запримітив мене. Я називаюся Йовунуна, а маю на собі жовто-соняшний плащ від мого брата.

Над ранком він сказав:

— Ти мусиш тепер пійти, поки тебе люди не запримітили.

Вона хвилину мовчала, а потім сказала:

— Що ти взяв собі вже іншу жінку, це знають усі. Та я гадаю, що до кого Йовунуна прийде у хату, той вже її не пусить. А може ти думав, що я така, що всюди ходжу. Скажи, що вибираєшся на війну. Тоді ми можемо бути довго разом.

Накуті згодився. Сказав своїй жінці, щоби вшила йому мокасіни, бо він вибирається на довше на війну. Потім вернувся до Йовунуни та жив із нею. Два місяці минули так. Накутія стала гризти совість. Йовунуна бачила, як він готовився в дорогу.

— То мій приятель знову затужив, хоче жити в темряві. Вже не милий йому соняшний плащ.

— Щож мені діяти? Вже минув той час довгої війни, я не знав би, що мені сказати дома.

— Чому мусиш щось говорити? Хай хто інший говорить за тебе.

Накуті не розумів тих слів, а Йовонуна говорила далі:

— Я пішлю мого брата, хай він скаже, що ти погиб на війні. Так зовсім позбудешся давніх кайданів.

Накуті згодився й на те. Пішов зі своєю новою жінкою далі в далеке село. Його перша жінка, Ґаноальока, та його старі батьки в своїй самотині не чули більше нічого, лише те, що він згинув. І сумували за ним. Так минула зима. Раз на весну, заки ще скінчився рік жалоби, Накуті на ловах переходив недалеко своєї давньої батьківщини. Підкрався до хати та побачив, як Ґаноальока ходила сюди й туди в зимовій одежі, а була ще така гарна. Накуті побудував собі невподалеки хатину з галуззя, пересидів у ній цілу ніч і грав на сопілку. Щойно над раном заснув.

Ґаноальока чула з постелі, як він грав. Як лише стало розвиднюватися, вона встала. Підійшла до хатини тай побачила, що там спить Накуті.

— Ах, мій чоловіче, — сказала вона — як ти тепер іще втечеш мені. Коли ти помер, а туга пригнала тебе сюди до мене, то я пійду з тобою разом у країну мерців. Колиж ти живий та невірний кинув мене, то я не хочу вже більше жити. Тоді мій дух відшукає тебе, де ти й не був би, та не дасть тобі спокою.

Вона сіла під деревом напроти входу до хатини. Потім покалічила собі бючки й випускала з них кров, поки не вмерла.

Накуті пробудився та побачив, що напроти нього сидить нежива жінка. Зжахнувся дуже. Пійшов, як міг скоро, назад у село до Йовунуни. Та це було дуже далеко. По дорозі мусів заночувати. В ночі зявилася йому мертва жінка. Сиділа ввесь час біля нього така сумна. Коли він рано пробудився, накривало геть далеко зісунулося було з нього. Стрівожений пійшов далі, щоби схоронитися у Йовунуни. Та вона лише здивувалася, що він приходить без добичі.

— Що ти собі гадаєш, чи я маю голодувати наче якась убога вдова, якій ніхто не старається про харчі?

Він як стій узяв ловецькі причандали тай знову пішов у ліс.

Настали тяжкі часи для Накутія. Як ніч так день жив він у трівозі й журбі. Одного дня, коли знову ходив сюди й туди даремно, не мав уже охоти вертатися додому. Пустився у свою давню батьківщину. Та побачив, що його батьки похоронили вже Ґаноальоку. Посипав собі голову попелом, а лице, груди та бедра замастив болотом і глиною. Свою гарну одежу спалив. Цілісеньку ніч грав біля гробу на сопілці, а потім спалив і сопілку.

Вертаючи, вбив оленя та приніс богато мяса у хату. Йовунуна побачила, що він у жалобі, здогадалася, де він був. Вона була зависна, стала сваритися.

— Чи то треба сумувати за іншою жінкою, коли ти живеш зі мною? — спиталася вона.

На другу ніч Накутому втретє зявилася мертва Ґаноальока. Була майже весела, коли говорила: „Я радію, що мій чоловік сумує за мною, як це й ялося. Та йому, мабуть, невесело жиється. Я хотіла би помогти йому. Небаром він пізнає, що я не кинула його".

Накуті держався строго жалоби, хоч Йовунуна часто дорікала йому за те. Носив лише стару одежу, не мився та не чесався. Жінка ріжно старалася відвести його від того. Раз, як він устав і хотів зодягатися, вона забрала його стару одежу та спалила, а поклала гарний одяг. Накуті загорнувся у накривало, нову одежу

НА ТЕМИ ДНЯ.

ПЛАЗУН ВІДГРИЗАЄТЬСЯ.

Навіть коли найнікчемнішому плазунови наступити на хвіст, то він буде боронитися і відгризатися. Отак саме й з нюйорськими щоденними. Як тільки Свобода діткне їх до живого, так вони зараз і починають звиватися та викручуватися й перекручувати все, щоб якось вишморгнутися з неприємности.

Щоденні твердять, що тільки той щось розуміється на робітничих справах, хто сам робив на фабриках чи заводах. Коли так, то всі божки московських посіпаків починаючи від Маркса через Леніна до Сталіна й до ще менших комуністичних рибок, що є „провідниками пролетаріяту", не розуміються на робітничих справах. Вони ніколи не робили по фабриках і на заводах, а навіть і погорджували робітником, як сам Маркс, чи Ленін, чи навіть Красін, чи кавказький розбійник Сталін, Риков, Раковський і тисячі менших комуністичних божків та їх підбрехачів.

„КУЛЬТУРНИЙ ЗВЯЗОК"

З Харкова розсилаються за кордон ріжні матеріяли. На окладинці написано: „Всеукраїнське Товариство Культурного Звязку з Закордоном". Отсе й все, що є в тих матеріялах українського, або по українськи написано. Всі матеріяли подаються в московській мові, як і в старі часи „царя батюшки", коли також істнувала „Украйна" — край, що складався з трох ґуберній: Полтавської, Чернигівської та Харківської. Тепер під большевиками очевидно істнує троха більша „Украйна", але з такимиж правами, як за „царя батюшки", коли в ній навіть мова українського бюлетену російська.

Щодо „культури", то ще поміщено в тих бюлетенах, крім агітації за московським комунізмом, ми нічого іншого не знайшли. Ці бюлетені подають ріжні „матеріяли", старуючись виправдати політику радянського уряду та панування Москалів на Україні. Підписані вони ріжними „ученими" комуністичними посіпаками, які хвалять радянський уряд за те, що він зручно розправляється зі своїми ворогами дійсно вченими й Українцями.

РІДНІ БРАТИ.

Коли придивитися до тактики й політики комуністів та гітлеліввців у Німеччині, то приходиш до висновку, що вони „одного поля ягідки". Як ліві так і праві екстремісти нічого не хочуть знати й бачити перед собою, як лише інтереси своєї власної партії, або навіть лише власних лідерів. Говорять вони про ширші інтереси, про маси, про державу лише длятого, щоби прикрити свої партійні інтереси та щоб обдурити ширші маси.

Та люди державні, люди, які дійсно пильнують інтересів широких народніх мас й інтересів своєї держави, однаково рішуче борються як з лівими большевиками так і з правими їх братами. Люди державні завжди ставлять понад все державу й цілий нарід. Виразний до цього приклад є Німеччина з її президентом Гінденбурґом та бувшим канцлером Штреземаном, який розправився свого часу з комуністами, та Брінінґом, який тепер розправляється з гітлеровцями-фашистами.

Машиністка: — Пане директор, чому ви досі не оженилися?

Директор: — Ах, пані, я не стрічав взаїмности!

Машиністка: — Ну, коли так то ви не всіх питали!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

МАЛЕНЬКА ПОПРАВКА „ЩОДЕННИМ".

Час від часу читаю нюйорські „Щоденні Вісти". Подобається мені читати їхні ріжні викрутаси та вихиляси на сторінках цієї рептильки, коли вона починає боронити своїх московських панів, а особливо себе саму. Та ось в одному з останніх чисел прочитав я в ній таку гарну замітку під титулом „Відгуки", що хочу подати її читачам Свободи, поробивши лише ті невеличкі зміни, які відповідають більше правді, ніж говорить та „ґазетка" в своїх вихилясах та викрутасах. Ті зміни я підкреслюю, щоб читачі не думали, що вони великі.

„Візьмім таку історийку за примір.

„Приходять до даної людини узброєнії бандити. Заставляють її одягнутись і йти за ними.

„Привозять її на великий степовий простір і під люфами револьверів заставляють виконувати роботу при обробленні, обсіванні тих степів і при збиранні врожаю.

„Для того, щоби людина виконувала працю ретельно і не ухилялисась від заведеного порядку та працювала весь час, на сторожі ставлять витресованих собак. Ці собаки при найменшім ухилі від заведеного порядку кидаються на людину, калічать її, заставляють працювати до останнього поту.

„Людина виконує всю роботу. Бандити в той час гуляють, пянствують, справляють оргії.

„Прийшов час урожаю. Бандити забрати весь той урожай собі, давши тільки маленьку частину його працювавшій людині, щоби вона могла звернути належитість братам бандитів, в яких вона брала собі продукти, на своє рабське животіння.

„Отже бандити одержали весь продукт праці людини, а її зіставили без нічого. Голу, босу, голодну.

„Не досить цього. Вони кажуть їй: Слухай, тепер зима і нам тебе не потрібно. Йди на всі чотири сторони. Наколи нам потрібно буде тебе, ми знов прийдемо до тебе і заберемо до праці.

„Людина звичайно стає в форму знака запитання. Питає:

„А що я буду їсти? В що одягнусь? Де буду мешкати?

„Бадити відповідають холоднокровно: Це не наше діло! В нас такі порядки і то всьо.

„Людина домагається хоч маленької частини з того продукту, що вона випродукувала, але який забрали бандити.

„На це вже самі бандити не відповідають. Спускають своїх собак і вони кусають людину, шматують її тіло. І коли їй на поміч ніхто не приходить, вона пращається з життям".

А то женуть далеко її в Сибір, у північні болота Матушкі Расеї, або на соловецькі острови, щоби там добувати „золото" для московських владик.

**

„Точнісенько так збудована **комуністична** система.

„**Комуністи** за допомогою голоду **(а ще більше за допомогою крівавого чека)** заставляють робітників працювати до останнього поту. Щоби робітники не здохли з голоду, дають їм так звану платню, яка є сотою долею того, що вона випродукувала. Решту забирають нероби-**комуністи.**

„Коли випродукувано досить товарів, **комуністи** виганяють робітників на вулицю, без жадного прожиткового забезпечення.

„Робітники віддаються в обійми голоду. Вмирати їм нема найменшої охоти. Вони починають натякати **комуністам,** що треба булоб з тих зисків дати якусь частину на прожиток робітникам. Але **комуністи** цькують їх собаками ріжного ґатунку.

„Щож робити? Вмирати з голоду?

„Ні! хай дураки вмирають з голоду!

„**Комуністи** зі своїми собаками можуть шматувати тіло робітників, вбивати їх тільки тоді, коли робітники поодиночно або малими ґрупами домагаються для себе забезпечення. Колиж вони обєднаються і спільно стануть обороні своїх прав, то не тільки що їм нічого **комуністичні** собаки не зможуть зробити, але й вони зітруть з лиця землі і **комуністів** і їх собак. Та заведуть такий лад, в якому не буде місця ріжним бандитам та кровопийцям-**комуністам.** Маючі на карку голову, повинні це зрозуміти. — Панько Черемха".

Двома руками підписуюсь.
Побувавший в комуністичнім Раю.

Ню Йорк, Н. Й.

ГОЛОС З РІДНОГО КРАЮ ПРО НАШІ ДЕМОНСТРАЦІЇ Й ПОСТАВУ НАШОГО СЕЛА.

Громадянин Йосиф Шґак з Филаделфії, Па., одержав від бувшого іміграпта, гром. Володимира Кашицького з села Костева, пов: Перемишль, листа, з якого подаємо таке:

Щиро Вам дякую за „Свободу" з 5. грудня, в якій я побачив ілюстрації з маніфестаційного походу в Филаделфії враз з англійськими написами, що в тій маніфестації взяло участь коло 20,000 Українців.

Не можу Вам навіть переказати, яке велике враження зробили ті ілюстрації на нас усіх в селі, бо людям то аж сльози котилися з очей, коли гляділи на ті маси нашого народа й таблиці з протестами, бо всі переконалися наочно, як Ви там за морем відчуваєте наші болі. А тим болям ще нема кінця. Кождої хвилі треба надіятися нових наїздів польської поліції, хоч ще не погоїлися рани по „пацифікації", хоч ще й тепер вмирають далі люди від ґанґрини, котрої набавилися від ляцьких побоїв.

Всі ми щиро дякуємо за Ваше добре серце й дякуємо Обєднанню, що повело таку гарну протестаційну акцію. Тільки болить мене те, що читаю в „Америці", котру мені час від часу пересилаєте, а в якій Антін Пашук пише завжди про якісь незгоди. Такого тепер не повинно бути. Тепер нема часу на такі писання. Тепер треба згоди і єдности.

А за нас тут у краю не бійтеся. Ми вже перебули таке пекло, що гіршого вже не можемо надіятися. Нас вже ніщо тут не залякає. Ми знаємо, що на все приходить свій час: на зиму й на весну. Правда, коли подивимося в зимі на дерева, то здавалося би, що вони мертві й вже не ожиють. А приходить час, весна, а вони знову оживають. А сохнуть хіба ті, що не видержали тяжких морозів.

Але ми видержали добрий мороз і ждемо на нашу весну. І вона мусить прийти. Не думайте там за океаном, що може ми тут по селах спимо, що ми залякані польськими звірствами, судами й арештами. А я Вам кажу, що Польща завелася на своїй „пацифікації" й на своїх Берестях. Вона нічого не осягнула в краю, а за границею забрискала собі очі українською кровю.

Ви тільки далі там в Америці ведіть свою роботу. Я знаю дещо Американців з свого побуту в Америці й знаю, що між ними є богато людей, які вважають, що „Honesty is the best policy", себто, що чесність є найкращою політикою. Ті люди зрозуміють і відчують і нашу чесну й справедливу справу й стануть по нашій стороні. Але до цього треба пропаґанди.

А ще одно хочу додати. Я думаю, що наші громади в Америці повинні старатися доконче побудувати по ріжних американських парках памятники нашим найславнішим людям, а принаймні Тарасови Шевченкови, бо й це є пропаґанда. Хай Американці привичаюються до українського імени і хай знають хоч кілька славних наших імен. Я думаю, що тепер є добра нагода на таку справу.

Прошу Вас дуже пересилайте мені далі „Свободу", бо я звик її читати ще за свого побуту в Америці й тепер мені мило подумати, що вона вандрує за мною до краю.

Барбер: Чому ви хочете, пане, щоби я зачесав вам нині волосся саме а ля Рінальдіні (ватажок італійських опришків)?

Гість: Це психольогічний підступ. За дві години маю з моїм господарем розмову про підвищку комірного.

зяв у клуночок під паху та пішов до свого знакомого, вбогого чоловіка. Там заміняв добру одежу за стару, подерту. Частенько ночував у лісі.

Раз прийшов Накуті додому та сказав, що невподалеки застрілив оленя, щоби вона забрала мясо та приготовила страву. Як вона верталася додому, вже стемнілося було. Почула, що хтось так якось дивно віддихав і стогнав, начеб хтось ішов позад неї. Обернулася, одначе нічого не бачила. Коли йшла далі, тріщали за нею виразно галузки на землі. А потім хтось засміявся: „Хі-хі-хі!" Вона пустилася скорше, геть задихалася. І все чула поза собою ті стони. Чула теж, що тягар, який несла, все більше натискав її. Потім здавалося їй, начеб хтось придержував її за одежину. Хоч як боялася та спішилася, лише дуже помало йшла вперед. Благала ратунку, та ніхто не чув її. Вкінці добилася до невеличкого корчунку перед хатою. Вже здалека побачила, що в середині горіла велика ватра. Геть знесилена підняла мату у дверях, щоби ввійти. Аж тут хтось сильно вдарив її ззаду. Головою впала у полумя та згоріла на вугіль. Накуті сидів при цьому наче скаменілий, не міг нічого помогти.

Тієї ночі знову зявилася Ганоальока. Вона сказала: „Я хочу, щоби ти лишив цю жінку так, як вона тут лежить, і не похоронив її, так як мене. Тепер надягни найкращу одежу та як лише розвидниться, вийди на море. Всядь у човен, я буду з тобою, а ти будеш зі мною". Коли Накуті пробудився, став роздумувати над своїм сном. Його боліла Йовунунина смерть. Та коли він так роздумував і ходив по лісі, дійшов нараз над беріг моря і станув біля човна. Зісунув човен у воду та поплив на море. Плив усе дальше й дальше. Колиж лише прочунював із задуми, завертав човен до берега. Та човен наче сам від себе все й все завертав на розлоге море.

Жах проняв його. Думав про Ганоальоку. І нараз побачив її на другому кінці човна. Він сказав:

— Чому ти вислала мене на море? Ми задалеко від берега. Поможи мені веслувати назад.

Вона всміхнулася і відповіла:

— Люди звичайно бояться промовити до духа мерця. Я тішуся, що ти не такий боягуз. І ти гарно зодягнувся до тієї мандрівки. А я ще помалюю тебе, як звичай велить.

І вона вималювала йому червоне коло довкола ока — та так малюють мерців або вмираючих.

Нараз зірвалася страшна хуртовина, филі перекидалися через човен. Потім Накуті пішов широкою стежкою, а Ганоальока вела його за руку. Чимало людей ішло тією стежкою, а всі мали довкола очей вимальовані червоні перстені. Понайбільше йшли невеличкими гуртками. А з кождим гуртком був усе один, для якого це все було чужим і якого вели інші. Накуті побачив, що Йовунуна йде сама одна, ніхто не провожав її. Коли вони перейшли біля неї, вона запримітила його також. Кликнула його та йшла вподалеки від нього. Ганоальока вела його дуже скоро, тамта не могла їх здогонити.

Мандрували так чотири дні та чотири ночі широкою дорогою. Ідійшли до великої прудкої ріки. Довгий, гладкий пень дерева перекинений був через ріку замісць моста. Люди тиснулися, щоби перейти через міст. Великі чорні птахи злітали час до часу вниз та вимахували могутніми крилами понад гуртом людей на мості. Це лякало людей і деякі з них падали у рвучку ріку. Інші зісовгувалися з вузького пня, а саме ті, що ще раз озирнулися позад себе, вамісць дивитися собі під ноги. А филі забирали їх зі собою.

Накуті ступив на пень дерева. Ганоальока вела його за руку. Коли прийшли на середину, прилетіли до них великі чорні птахи. Та вони обоє держалися кріпко і не далися залякати. Хотіли йти далі. Аж тут Накуті пригадав собі Йовунуну, чи вона також прийшла. Озирнувся та побачив, що вона стоїть безрадно над берегом. Вона не мала нікого, що попровадив би її. Стояла сама. Ганоальока потягла його за руку. Він посовгнувся і впав у ріку. Струя схопила його й понесла. І так вир уносив його вічно самого довколя землі.

ПРОТОКОЛ

ПЯТОГО КОНҐРЕСУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

(13)

Треба згори зазначити, що для виховання нашої молоді в національнім дусі в Америці та для виступів перед чужинцями більше значіння мають наші масові народні танки, ніж національні індивідуальні танки, або так звані „сальонні танки". Та властиво ми останніх не маємо. Отже мусимо бути свідомими того, що своїми індивідуальними танками ми не переборемо сучасних модерних танків, які наша молодь буде завжди танцювати. Наші національні танки в Америці залишаться, чи ми хочемо того, чи не хочемо, лише танками сцени, так само, як національна ноша буде лише ношею у відповідних випадках.

До плекання нашого танку в Америці ми повинні підходити з тим, чого властиво вимагає сцена. Відповідно цьому повинні творитися при молодечих українських клюбах, а де їх нема, то незалежні танкові товариства, які мають старатися о найчастіші публичні виступи зі своїми пописами. Це буде не лише плекання нашого танку для самих себе, але й пропагандою української штуки та культури серед чужинців.

Маємо постаратися, щоби були в англійській мові видруковані коротенькі описи ріжних танків, з якими будемо виступати перед чужинцями, а також треба виробити коротенькі дані про Україну та про Українців і наші державно-політичні завдання. Такі описи роздавати при нагоді танкових виступів чужинцям.

Ось в коротеньких рисах той напрямок танкової праці, який Обєднання може ухвалити як директиву для своїх членів та прихильників. Більше докладну програму всієї діяльности на цьому полі має розробити українське Музично-Драматичне Товариство, яке стоїть у тісному контакті з Обєднанням.

В звязку з тим вношу на ухвалення Конґресом слідуючих резолюцій:

1. Конґрес признає потрібним плекання українських національних танків для виховання в національному дусі української молоді та пропаґанди серед чужинців українського мистецтва. Особливу увагу потрібно звернути на українські масові танки, які відзначаються своєю питомою українською красою.

2. Орґанізацію танкової справи в Америці має перевести Музично-Драматичне Товариство, як централя для плекання української штуки, яка працює в тісному контакті з Обєднанням.

3. Навчання танків не повинно перешкаджати українській молоді вчитися в українських діточих школах, чи відвідувати ріжні українські орґанізації та курси по українознавству. В кождій місцевости треба порозумівається з місцевими орґанізаціями, які опікуються молодю, щоби не порушувати загального пляну їх праці.

4. Плекання українського національного танку в Америці повинно стояти під громадською контролею всього свідомого українства та його орґанізацій. Все українське громадянство повинно дати свою матеріяльну та моральну допомогу для орґанізації й провадження танків серед української молоді.

5. Танкова справа має бути сполучена тісно з хоровою, а тому навчителі танків мусять посідати також знання хорової справи, щоби не збавляти українські танки їх глибини змісту й краси, яка захована в обрядових піснях; всі народні обрядові танки повинні виконуватися разом з відповідними піснями.

—o—

Продовжується дискусія над рефератами.

о. Лев Левицький: Говорячи про завдання Обєднання і його всеохоплюючу роботу, ми мусимо памятати, що Обєднання не має фондів. З фінансового звіту видно, що львина часть збірок іде на потреби Рідного Краю, адміністраційні видатки Обєднання дуже маленькі. Тільки завдяки самопожертві одиниць це є можливе. Отже і на будуче, головно в тих відносинах, які тепер переживає український нарід, вся жертвенність патріотичного громадянства буде звернена на потреби Рідної Землі.

Ходить про се, яка діяльність на Рідній Землі заслугує на найбільшу підтримку. о. Левицький твердить, що боєва акція є найважніша. Коли маємо будувати ріжні доми, спомагаємо школи й инші установи, — се без сумніву потрібне і заслугуюче на поміч. Але мусимо мати на увазі і той факт, що вороги можуть одним замахом всі ті інституції зруйнувати. Се засвідчують події, які саме тепер мають місце в Галичині. Отже бесідник висловлюється за підмогу для боєвої акції, веденої У. В. О. Для того пропонує створити 100-тисячний залізний фонд, який мав би бути зложений в банку і виплачений лише на активну боротьбу за визволення Рідної Землі з ярма. Дальше пропонує, щоби з усіх збірок відчислювати 25% на залізний фонд.

Теодор Ґрицей пропонує, щоби такий фонд, якщо Конґрес вирішить його створити, міг бути виплачений лише за однодушною згодою цілого уряду Обєднання.

Делегат УВО, О. Грибівський: Найголовніше питання в звязку зі створенням такого фонду є: чи українське громадянство в Америці є схильне створити такий фонд, який мусів би бути під контролею як Обєднання так і УВО?

Дискусія переходить на тему осідку Обєднання. Теодор Грицей ставить запит, де має бути надалі осідок Обєднання?

Д-р Борак вносить, щоби осідок Обєднання був перенесений до Ню Йорку. Дармограй твердить, що на перешкоді перенесенню осідку Обєднання стоять леґальні причини, бо Обєднання в акті своєї інкорпорації має застереження, що його осідком мусить бути місто Филаделфія.

Дідоха: Висловлюється за те, щоб осідок Обєднання оставався і надалі у Филаделфії.

Ревюк: Треба розібрати, що промовляє за одним, а що за другим внеском: за внеском, щоби залишити осідок обєднання в Филаделфії, здавалось би, промовляє те, що в чартері його осідок зазначений в Филаделфії. В Филаделфії була одна орґанізація, яка підтримувала Обєднання, але тепер його не підтримує. В Ню Йорку і коло Ню Йорку найбільше тих людей, які працюють і підтримують Обєднання. Можна евентуально зареєструвати той самий чартер в нюйорськім стейті, можна до нього внести певні зміни. Треба застановитись над тим, чи краще затримувати осідок Обєднання в Филаделфії і оплачувати подорожі членам Екзекутиви на засідання, чи краще ті видатки заощадити.

Грицей: Осідок Обєднання може й надалі оставатись у Филаделфії, а уряд може відбувати свої засідання хоч би і в Ню Йорку.

Павчак: В Ню Йорку знаходиться багато орґанізацій, інкорпорованих в инших стейтах, але се не перешкаджає їм вести свою діяльність у Ню Йорку. За осідком Обєднання в Ню Йорку промовляє не лише те, що тут мешкають найбільш активні члени Обєднання, але також і те, що тут взагалі центр і американської політики, преси і т. п.

Внесенни д-ра Борака, підтримане Павчаком, щоб осідок Обєднання перенести до Ню Йорку, переходить більшістю голосів.

Продовжується дискусія над створенням залізного боєвого фонду.

Титанич: Не можна навіть підносити думки, щоби на боєвий фонд відчислювати 25% від инших збірок, але можна його збирати осібно.

Сокальчук: Треба усі збірки, які приходять до Обєднання на ріжні цілі, вислати негайно на місце призначення. Щодо залізного фонду, це справа, яка повинна вестись поруч підтримування инших потреб нашого народу на Рідній Землі.

Близнак: Орґанізації в краю потребують допомоги, отже не можна вривати 25% від збірок, бо се захиталоб довіря до Обєднання і далоб нагоду ріжним крикунам повести дальшу агітацію проти його діяльности.

Дармограй: Залізний боєвий фонд повинен бути створений осібно від допомогової акції на инші потреби; цей фонд повинен бути ульокований в банку і ужитий в часі народного здвигу до повалення чужого панування на Рідній Землі.

Кедровський: Піддержує думку про створення залізного боєвого фонду, але закликує, щоби не забувати, що будуть також потрібні гроші на допомогу жертвам ляцького терору, на оборону тих, яких тепер поарештовано, коли вони будуть поставлені перед польським судом. Тут підносяться думки, щоби від усіх збірок вривати 25% на такий фонд. Треба памятати, що на це не погодяться ті орґанізації, які через Обєднання складають поміч одній, чи другій українській інституції. Також треба памятати й те, що коли розвинеться агітація за створення залізного фонду, усі инші збірки зменшаться, як се було в часі збірки на будову Дому Інвалідів. Крім того тут ухвалено видавати книжки для молодого покоління, — що теж вимагає жертвенности. Бесідник рішучо висловлюється проти припинення збірок на инші цілі. Як можна припинювати збірки, як можна спиняти громадянство від підтримування ріжних справ, коли з Рідної Землі, від інституцій і з сіл ідуть заклики о допомогу. Є люде, що не розуміють загально-народних потреб, — але розуміють потреби свого села, коли звідтам прийде заклик. Не можна їх відтягати від спомагання рідного села, бо і в цей спосіб вони пособляють національній справі.

(Дальше буде).

ЗАМКНЕННЯ ЛИТОВСЬКИХ ТОВАРИСТВ.

Виленська преса подає, що у Виленщині поліція закрила 2 відділи литовського товариства ім. св. Казимира. Цим товариствам закинули антипольську діяльність.

—o—

ЧОМУ МИ НЕ Є ЩАСЛИВІ?

Німецький учений Альберт Айнштайн каже, що ми маємо машини, які можуть виконувати за нас ріжні важкі роботи й богато всяких інших полекш, а мимо того чим далі, ми більш незадоволені. А це тому, каже Айнштайн, що ми не вміємо розумно користуватися здобутками науки.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123, повідомляє всіх членів, що на Річнім мітинґу 18 січня вибрано наново старих урядників з виїмком одного контрольора Дмитра Яцуна. Отже уряд на 1931 рік є як слідує: Михайло Волощук, предс.; Дмитро Драган, кас.; Михайло Годованець, секр.; Василь Бадан, Григорій Мрикало і Михайло Гевко, контрольори; Ілько Булик, надз. хорих. Мітинґи будуть відбуватись як і до тепер в трету неділю по першім, в годині 2-ій пополудни, в галі під ч. 540 П. Мейн і Гавел ул., в галі Укр. Нар. Церкви. Після ухвали річного мітинґу кождий член має платити свої вкладки кождого мітинґу, а коли не заплатить і не явиться на слідуючий мітинґ, буде суспендований. — М. Волощук, предс.; Д. Драган, кас.; М. оГдованець, секр.

ГЕЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітинґу 18 січня увійшли до уряду на 1931 рік слідуючі: О. Шараварко, предс.; Гр. Петрівський, заст.; М. Процько, кас.; О. Костюк, фін. секр.; Шт. Глиновський, рек. секр.; Никола Вітишин, Михайло Полівка, Вол. Шипула, контрольори; Василь Мадай, Г. Петрівський і Мих. Дашівський, надз. хорих. Мітинґи будуть відбуватись в перш унеділю по 15-тім, в Юніон Гали, 2-гий поверх, ч. салі 4. Кождий член обовязаний платити місячну вкладку в означений час. Братство ухвалило за нікого з членів вкладок не платити. Братська вкладка знесена. Коли член не заплатить своі вкладки до 25 дня в місяцю, буде суспендований. — О. Шараварко, пр.; О. Костюк, секр.; М. Процько, кас.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Василія Великого, від. 214, подає до відома, що на річнім мітинґу 18 січня вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Олекса Сава, предс.; Іван Дорош, заст.; Іван Паславський, фін. секр.; Стефан Заводовський, заст.; Теодор Дорош, кас.; Теодор Василюшко заст.; Никола Гладкий, Стефан Смреска, Андрій Циган, контрольори; Константин Гвоздь, Дмитро Березовський, надз. хорих. Мітинґи будуть відбуватись в трету суботу по першім, в парковій галі, 29 С. Галстед. — Олекса Сава, пр.; Теодор Дорош, кас.; Іван Паславський, 3020 S. Quinn St.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє усіх своїх членів і членниць, що збори відбудуться в суботу, 21 лютого, в годині 6.30 ввечір, в церковній гали. Не явившийся член підляже карі 1 дол. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Іван Березовець, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що на річних зборах 18 січня вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Д. Красножоний, предс.; Я. Тужанський заст., Н. Четвінськийш фін. секр.; Іван Мигас, рек. секр., І. Скульський, кас., П. Хомин, Я. Філипів, С. Іванишин, контрольори; Яків Германович, С. Іващук, надз. хорих. Слідуючий мітинґ відбудеться в неділю, 22 лютого, в годині 12.30 пополудни, в гали укр. правосл. церкви, 1944 В. Іри вул. Проситься членів прибути, бо є важні справи до полагоджения. Припоминається довгуючим, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Мигас, предс., річного мітинґу; Іван Скульський, секр.

ПАСЕЙК Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22 лютого, в годині 1-ій пополудни, бо в 3-тій годині буде мати друге товариство свої збори. Проситься всіх членів прийти точно на означений час до галі церковної, 47 Гови Еве. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — С. Сметана, предс.; І. Долинський, кас.; М. Табачук, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, подає до відома імена уряду на 1931 рік: Никола Гуль, предс.; Гаврiл Дацьків, заст.; Михайло Шаран, кас.; Іван Черґавий, рек. секр.; Іван Дацьків, фін. секр.; Михайло Фтомин, Михайло Турко і Йосиф Зелінска, контрольори. Місячний мітинґ відбудеться в неділю, 22 лютого, в годині 1-ій пополудни. Проситься усіх членів прийти, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени нехай прийдуть і вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься членів записати свої діти до У. Н. Союза. — Никола Гуль, предс.; Іван Дацьків, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всі хсвоїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21 лютого, в годині 7-мій вечір, в гали церковній, 127 Парк ул. Обовязком є всіх членів прибутти на час. Вибрані урядники, котрі не були на минувших зборах, мають прийти і заплисягнути після правил статута. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо не прибувші будуть суспендовані. Будемо принимати без оплати вступного, тому хто хоче вступити в члени нехай користає з нагоди. — К. Марущак, предс.; Н. Рошка, кас.; П. Децембер, секр.

АЛИКРІПА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє, що мітинґ відбудеться в неділю, 22 лютого, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Проситься членів привести хоч по одному новому членови та вписати свої діти до оМлод. Союза. — Василь Мокрянин, предс.; Никола Доминко, кас.; Михайло Бац, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Ів. Франка, від. 269, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21 лютого, точно в год. 8-мій ввечір, в галі, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на той мітинґ, бо будуть важні справи до полагодження. Не явившийся на мітинґу член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Теодор Ціпура, предс.; Дмитро Балицький, кас.; Стефан еПтрик, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 22 лютого, в годині 2-ій пополудни, в гали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Проситься усіх членів прийти та привести з собою хоч по одному новому члецови; будемо принимати до Тов. без вступного, а до Союза після статута. Спеціяльно проситься звернути увагу на нові роди обезпечення. Довгуючі члени мають прийти та вирівняти свої залеглости. — Вол. Лелет, предс.; Мих. Гуцалюк, кас.; Мих. Федорів, писар.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21 лютого, в годині 7.30 вечір, в Укр. Гор. Клюбі, 618 В. Лакавана Еве. Проситься всіх членів прибути на сі збори. Довгуючі члени мають постаратись вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Р. Рубльовський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22 лютого, в 1-ій годині пополудни, в Укр. Домі, 847 Н. Френклін ул. Проситься всіх членів прибути на сі збори, бо маємо важні справи до полагодження. На зборах будеться принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза. Представники Товариства здадуть справоздання з річних зборів Протестаційного Комітету і виборів нового комітету. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати свої належитости. — Р. Карбівник, предс.; П. Семко, кас.; Ілько Савчин, секр.

ПОДЯКИ

Я, нижче підписаний, член Бр. Св. О. Миколая, від. 183 У. Н. Союза, складаю щиру подяку Головному Урядови за уділення мені $75 з фонду запомогового.

Микола Нагорняк,
Шикаго, Ілл.

Я, нижче підписана, членица 72 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку У. Н. Союзови за виплачення мені допомоги в сумі 25 долярів з фонду запомогового, тому, що мій муж слабий на астму більше як 10 років і працювати не міг, тож я заробляла на прожиток, а тепер я захорувала. Ця допомога для нас обоїх стала дуже в пригоді.

Анна Ольхова,
Тайтусвіл, Па.

Я, нижче підписаний, член Тов. Мир, від. 324 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені 50 долярів з фонду допомогового.

Дорогі брати й сестри, вступайте громадно до У. Н. Союза й вписуйте своїх діточок, бо хто належить до Союза, той знає, що в нещаснім каліцтві ніхто йому так не поможе, як наш Батько, Український Союз.

Гаврiл Яцишин
Філаделфія, Па.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА. (7)

Ідучи поволи через освітлену місячним світлом дільницю міста, замешкалу тубильцями, Тарзан звернув увагу на гамір, що доходив з одної з каварень. Зацікавлений, він постановив заглянути до середини. Богато Арабів сиділо там при столах, курячи й попиваючи каву. З Абдулем, своїм слугою, він найшов собі місце при одній з танцюючих дівчат.

—o—

За кілька хвилин одна з тих дівчат, побачивши Тарзана, танцюючи повернула до нього, кидаючи своєю шовковою хусткою позад себе. Він дав їй кілька срібних монет. Абдуль уже передтим побачив був, як вона розмовляла з двома Арабами на другому кінці кімнати. Вона підійшла ближче до Тарзана.

Підсміхаючися солодко, мимо нахмурених поглядів уродженців пустині, вона крутилася танцем, поки не дійшла до нього. Наглим рухом вона закрутилася над ним. „На подвірю є двох людий, які готуються на вас напасти. Я обіцяла їм заманити вас до них, але я не можу — ви такі добрі для мене. Ідіть звідси зараз. Вони недобрі люди".

—o—

Тарзан подякував їй, але не рушався йти. Тепер до нього підійшов завірений Араб, видно рішений на авантуру. Серед кпин і сміхів глядачів, він почав висміватися з Тарзана, кажучи, що навіть танцюристка його образила. Тарзан не розумів мови, й не знав, чому вони сміються. І він не розумів, до чого се все веде.

—o—

